

# NOTATKA

## z posiedzenia Komisji Budżetu i Finansów Publicznych

Data posiedzenia: 18 marca 2014 r.

Nr posiedzenia: 152

---

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji Kazimierz Kleina.

**Porządek posiedzenia:** 1. Realizacja przepisów ustawy o usługach płatniczych w zakresie opłat interchange.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Grzegorz Bierecki, Henryk Cioch, Leszek Czarnobaj, Beata Gosiewska, Piotr Gruszczyński, Kazimierz Kleina, Tadeusz Kopec, Janusz Sepioł,
- goście:
    - Ministerstwo Finansów:
      - dyrektor Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego Piotr Piłat,
      - starszy specjalista w Wydziale Systemu i Usług Płatniczych w Departamencie Rozwoju Rynku Finansowego Paweł Bułgaryn,
    - Komisja Nadzoru Finansowego:
      - dyrektor Departamentu Regulacji Bankowych, Instytucji Płatniczych i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych Andrzej Reich,
      - zastępca dyrektora Departamentu Licencji Bankowych, Instytucji Płatniczych i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych Katarzyna Seweryniak,
    - Narodowy Bank Polski:
      - dyrektor Departamentu Systemu Płatniczego Adam Tochmański,
      - ekspert w Departamencie Systemu Płatniczego Radosław Krawczyk,
    - Związek Banków Polskich:
      - wiceprezes Mieczysław Groszek,
      - dyrektor Zespołu Systemów Płatniczych i Bankowości Elektronicznej Paweł Widawski,
    - Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego:
      - prezes zarządu Robert Łaniewski,
      - ekspert rynku finansowego Jan Byrski (Traple, Konarski, Podrecki i Wspólnicy – Kancelaria Prawna),
    - Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji:
      - dyrektor ds. koordynacji projektów Karol Stec,
    - Polska Organizacja Niebankowych Instytucji Płatności – Związek Pracodawców:

- ekspert prawny Krzysztof Korus,
- Visa Europe w Polsce:
  - dyrektor Jakub Kiwior,
  - mecenas Sabina Famirska (Kancelaria Wardyński i Wspólnicy),
- MasterCard Europe SPRL Oddział w Polsce:
  - dyrektor generalny na Polskę, Czechy i Słowację Michał Skowronek,
  - menadżer ds. public affairs Maria Thun-Janowska,
  - partner Małgorzata Sz waj (Linklaters).
- Kancelaria Senatu:
  - główny legislator w Biurze Legislacyjnym Jakub Zabielski.

### **Przebieg posiedzenia:**

**Ad 1.** Przewodniczący obradom senator Kazimierz Kleina przypomniał, że inicjatorem prac nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych była Komisja Budżetu i Finansów Publicznych. Po uchwaleniu ustawy pojawiły się problemy z wdrażaniem w życie jej przepisów, w szczególności z dotrzymaniem terminu wprowadzenia nowej wysokości opłaty zwanej interchange fee.

Informację o problemach związanych z wdrażaniem znowelizowanych przepisów ustawy przekazali przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Komisji Nadzoru Finansowego, Związku Banków Polskich oraz przedstawiciele środowiska organizacji kartowych, agentów rozliczeniowych i akceptantów.

Dyrektor Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego w Ministerstwie Finansów Piotr Piłat zwrócił uwagę na fakt, że jest zbyt wcześnie na ocenę, bo czas funkcjonowania ustawy jest za krótki. Pojawiły się jednak wątpliwości związane z interpretacją przepisów mających wpływ na sytuację ekonomiczną podmiotów będących w zasięgu nowych regulacji. Podjęto próby interpretacji przepisów w sposób dający możliwość oddalenia w czasie wejścia w życie przepisów regulujących opłatę interchange. Pojawiły się także wątpliwości co do zakresu podmiotów objętych tymi regulacjami. Dyrektor Piotr Piłat przypomniał, że obecnie trwają prace na poziomie Unii Europejskiej, które zmierzają między innymi do obniżenia wysokości opłaty interchange oraz zwiększenia transparentności w świadczeniu usług kartowych.

Zdaniem przedstawiciela Komisji Nadzoru Finansowego, dyrektora Departamentu Regulacji Bankowych i Instytucji Płatniczych Andrzeja Reicha, przepisy są jasne, do 1 lipca 2014 r. wszystkie umowy będą dostosowane i ustawa będzie w pełni obowiązywać.

Wiceprezes Związku Banków Polskich Mieczysław Groszek poinformował, że banki przygotowują się do wdrożenia tych poważnych z ekonomicznego punktu widzenia zmian i zmierzają do tego, żeby przepisy ustawy stosować w pełnym wymiarze od 1 lipca 2014 r. Prezes zwrócił uwagę, że większość banków musi rewidować swoje modele biznesowe, zmieniać okres kredytowania oraz likwidować niektóre programy lojalnościowe. Poruszył również kwestię art. 2 ustawy, mówiącego o sześciomiesięcznym okresie dostosowawczym i odniósł się do europejskiej regulacji tej kwestii. Prezes Mieczysław Groszek pytany przez senatora Kazimierza Kleinę o problemy z interpretacją przepisów dotyczących terminu wejścia w życie ustawy wyjaśnił, że termin 1 stycznia 2014 r. jest stosowany dla zawieranych nowych umów, w których jest mowa o opłacie interchange. Zwrócił uwagę, że umowy, które określają wysokość interchange fee między organizacjami kartowymi a bankami, do tej pory nie zostały zmienione. Ulegną zmianie dopiero przed dniem 1 lipca 2014 r. Informację doprecyzowującą interpretację art. 2 ustawy przedstawił Paweł Widawski, dyrektor Zespołu Systemów Płatniczych

i Bankowości Elektronicznej Związku Banków Polskich.

Następnie w dyskusji senator Henryk Cioch odniósł się do założeń nowelizacji ustawy o usługach płatniczych, terminu wejścia w życie ustawy i okresu dostosowawczego. Przypomniął, że w projekcie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego usług płatniczych proponowany poziom opłat interchange jest niższy niż przewidziany w polskim prawie.

Uwagi do poruszonych w dyskusji kwestii dotyczących stosowania wykładni przepisów ustawy, zasad techniki prawodawczej, *vacatio legis*, terminu wejścia w życie ustawy, okresu dostosowawczego oraz wynikających z tych terminów konsekwencji dla podmiotów rynku kartowego w Polsce przedstawił główny legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Senatu Jakub Zabielski.

Przedstawiciel Visa Europe w Polsce, dyrektor Jakub Kiwior, poinformował, że decyzja o wprowadzeniu nowych stawek interchange fee 1 lipca 2014 na poziomie maksymalnym 0,5% została już podjęta przez Komitet Decyzyjny Visa Europe i obecnie trwa wprowadzanie tych zmian.

Ekspert prawny Polskiej Organizacji Niebankowych Instytucji Płatności – Związku Pracodawców, Krzysztof Korus, zwrócił uwagę na sytuację agentów rozliczeniowych między 1 stycznia a 1 lipca 2014 r. w związku z różnicą pomiędzy stawką dotychczas stosowanej przez organizacje kartowe a ustawowo obowiązującą stawką 0,5%. Dodał, że jeżeli organizacje płatnicze nie zmienią swoich stawek interchange, a jednocześnie akceptanci dowiodą, że limit w wysokości 0,5% powinien obowiązywać już od 1 stycznia 2014 r., konsekwencje finansowe poniosą agenci rozliczeniowi, którzy będą musieli pokryć nadwyżkę niesłusznie pobranej prowizji (kwota ta może wynieść nawet 500 mln zł) z własnych środków.

Senator Leszek Czarnobaj, zabierając głos w dyskusji, wskazał na oczekiwania ustawodawców co do celu regulacji i w konkluzji stwierdził, że wysokość interchange fee dotycząca nowych umów powinna ulec zmianie po 1 stycznia 2014 r.

Dyrektor Departamentu Systemu Płatniczego w Narodowym Banku Polskim Adam Tochmański również poruszył kwestię sześciomiesięcznego okresu dostosowawczego i stosowania wykładni art. 2 ustawy. Dyrektor poinformował senatorów o zwiększeniu się liczby akceptantów (7%), terminali (12%) i transakcji (21%) oraz wartości transakcji (10,4%).

Przedstawiciel środowiska akceptantów z Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji, dyrektor ds. koordynacji projektów, Karol Stec, stwierdził, że zgodnie z interpretacją POHID ustawa obowiązuje od 1 stycznia 2014 r. dla zawieranych nowych umów, natomiast dla ciągłych stosunków prawnych zawartych z agentami rozliczeniowymi – od 1 lipca 2014 r. Dyrektor podkreślił, że celem nowelizacji ustawy jest rozwój obrotu bezgotówkowego i sieci akceptantów. Zwrócił również uwagę na fakt, że cenniki systemu Visa i MasterCard powinny być zmienione już od 1 stycznia 2014 r.

W dalszej części dyskusji wracano do problemu wykładni w systemie prawa, zasad prawidłowej legislacji i interpretacji art. 2 ustawy.

Ekspert rynku finansowego reprezentujący Fundację Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego, Jan Byrski, odwołał się do wykładni celowościowej zawartej w uzasadnieniu do ustawy i poparł stanowisko, że do nowych umów należy stosować nowe stawki od 1 stycznia 2014 r.

Na koszty wynikające z działań dwóch organizacji kartowych na polskim rynku zwrócił uwagę Robert Łaniewski, prezes Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego. Kwota tych kosztów, będąca konsekwencją najwyższych opłat interchange w Polsce w porównaniu z krajami europejskimi, sięgająca 2 mld zł, zasila banki komercyjne. Dodał, że obniżka tej opłaty od 1 stycznia 2014 r. zwiększyła już liczbę akceptantów sieci handlowej i usługowej. Poinformował również, że obecnie rosną inne niż interchange opłaty organizacji kartowych. Podnoszone są koszty funkcjonowania systemu. Prezes apelował o nowe cenniki i stosowanie niższej stawki opłaty związanej z akceptacją kart. Zwrócił się

również do komisji, aby w konkluzji posiedzenia wniosła o wprowadzenie nadzoru nad sposobem funkcjonowania międzynarodowych organizacji płatniczych w Polsce. W podsumowaniu dyskusji senator Kazimierz Kleina przypomniał o zaufaniu projektodawców podczas całego procesu legislacyjnego wobec wszystkich partnerów rynku kart płatniczych. Proces wdrażania w życie znowelizowanej ustawy o usługach płatniczych dał jednak powód do ograniczenia tego zaufania.